

Burgemeester **Bas Eenhoorn** (65) is de **Beste Bestuurder van 2011**. Lag er dik bovenop, na zijn **imposante en warme optreden** na de moordpartij in 'zijn' Alphen aan den Rijn. Eenhoorn reageert op steekwoorden uit het verleden en heden.

MARTIJN DELAERE

NICOLETTE WEVER

Lessen in nederigheid

VERANTWOORDING

De lijst van de Beste Bestuurders van 2011 is tot stand gekomen op basis van nominaties van lezers en de daaraan gekoppelde toetsing door de redactie van *Binnenlands Bestuur*. Omdat iedere lezer iedereen kon nomineren, vonden wij het van groot belang om de nominaties goed tegen het licht te houden. Daarvoor hebben we in alle gevallen uitvoerig gesproken met collegabestuurders van de genomineerden, met regionale journalisten, ambtenaren en professionals die werken op het terrein van de genomineerde bestuurders. Bij het maken van keuzes hebben we ons laten leiden door criteria als moed, daadkracht, creativiteit, vakkundigheid en toegankelijkheid. De redactie dankt de lezers van *Binnenlands Bestuur* voor de ingezonden nominaties en de informanten die ons waardevolle informatie verschaften. In 2010 was de Amsterdamse wethouder Lodewijk Asscher de Beste Bestuurder van het Jaar. In 2009 was de Leeuwarder (inmiddels Rotterdamse) wethouder Marco Florijn de eerste Beste Bestuurder.

Beste Bestuurder

'Een enorme verrassing en een grote eer. Ik zit al zo lang in het openbaar bestuur en ik heb het altijd met zoveel plezier gedaan, dat ik dit een beetje beschouw als de kroon op mijn werk. Aan de andere kant voel ik het ook als een opdracht. Ik heb altijd gezegd: burgemeesters moeten een voorbeeld zijn. Inwoners van een dorp of een stad behoren trots te zijn op hun burgemeester. Ik realiseer mij heel goed dat ik niet zou zijn uitgeroepen tot Beste Bestuurder van 2011 als er niet die vreselijke schietpartij was geweest in winkelcentrum De Ridderhof, maar tegelijk denk ik dat ik nooit had kunnen doen wat ik heb gedaan zonder mijn jarenlange ervaring, en als het toeval mij niet had geholpen met het vinden van de juiste woorden, van de eerlijke toon en de goede houding. Voor hetzelfde geld was ik uitgegleden met nét de verkeerde toon en nét de verkeerde woorden.'

Schiermonnikoog

'Op mijn 29ste burgemeester en gemeentesecretaris. Wat een tijd. Ik was het broekje in de branding. We spreken hier over 1976. Het dorp had nog geen duizend inwoners, een raad met 9 leden. De publieke tribune zat bij iedere raadsvergadering bomvol. De twee wethouders waren beiden gepensioneerd. Ik heb daar zo veel geleerd. Zorg ervoor dat je zuiver op de graat bent met ambtswoningen, declareren, dat soort zaken. Ik declareer nooit, de ambtstoelage moet genoeg zijn. Politiek heb ik ook veel geleerd. De raad besloot om het gemeentehuisje niet uit te bouwen. Na afloop van de raadsvergadering liet ik mij ontvallen dat de raad een verkeerd besluit had genomen, want echt geloof mij, dat gemeentehuis was schattig maar onwerkbaar. Daar heb ik groot gesodemieter over gehad. Mijn les geleerd: een gemeenteraad neemt nooit de verkeerde besluiten. Nog een les: ik dacht het autoverkeer op het eiland te kunnen terugdringen door achter gesloten deuren een afspraak te maken met een paar raadsleden. Het dorp in rep en roer, boeren met gierkarren op mij af, de veerboot geblokkeerd; de les die ik toen leerde was dat ik gewoon geen draagvlak had georganiseerd.'

Jip en Janneke

'Ik wilde als voorzitter van de VVD dat lijsttrekker Hans Dijkstal helder zou overkomen en complexe zaken begrijpelijk zou verwoorden. Dat is een fout geweest van mij. Dijkstal zat anders in elkaar. Je moet mensen niet forceren om onecht te zijn. Ik heb van veel mensen gehoord dat ik na het schietdrama in De Ridderhof mijzelf ben beleven. Dat had ik ook moeten zien bij Hans Dijkstal. Tegelijk vind ik nog steeds dat politici een voorbeeld moeten nemen aan Jip en Janneke. Het is geen straattaal en het is geen populisme. Als politici niet helder kunnen uitleggen waarom ze tot hun keuzen komen, dan komen ze hun opdracht niet na. Wat is dat nou voor zin: "Wij willen overgaan tot nominalisering van de premies in de zorg." Waarom zeg je niet gewoon dat je moet betalen naar de hoogte van je inkomen? De taal die wij in bestuurlijk Nederland met elkaar bezigen, is echt verschrikkelijk.'

Maat

'Ik ben een carrièreburgemeester. Dat is absoluut geen scheldwoord. Ik heb het vak gekozen en ik wilde in dat vak verder, maar bleef steken in Voorburg. Een verhuizing die in de wereld van de burgemeesters scheve ogen had gegeven, want ik ging van een gemeente met duizend inwoners naar een gemeente met 40 duizend inwoners.

'Na 13 jaar in Voorburg kreeg ik op mijn 50ste de kriebels. Noem het een *mid-life crisis*. Ik ben partner bij Ernst & Young en later bij Capgemini geworden. Een geweldige leerschool; ik kan het burgemeesters aanbevelen. Je krijgt er een les in nederigheid. Niet alles draait om jou. Val je als maat om, dan kijken je collega's toe. Als ik als burgemeester omval, dan word ik aan alle kanten door de hulptroepen weer in het zadel geholpen. Ik moest mijn eigen praktijk opbouwen en diende zoveel miljoen per jaar om te zetten. Ik had niets en had geen idee, maar ik heb het wél voor elkaar gekregen. Collegaburgemeesters vonden mij een centendief en een overloper, maar als ik alleen maar burgemeester was geweest, dan had ik het in april veel moeilijker gehad.'

Alphen aan den Rijn

‘Commissaris van de koningin Jan Franssen belde. “Je moet komen, ik heb je nodig”. Ik zat in Oost-Groningen, daar was ik met een zware klus bezig. “Hoe laat ben je thuis”, vroeg hij. “Om 10 uur vanavond”. “Dan ben ik om 10 uur bij je”, was zijn antwoord. Of ik de volgende dag maar in Alphen aan den Rijn wilde beginnen. Geen dag spijt van gehad en ik ben Franssen er eeuwig dankbaar voor. Ik heb nog nooit zo’n binding gehad met een stad waar ik niet woonde. Dat heeft alles met april te maken. We hebben met z’n allen iets afschuwelijks beleefd. Dat deel je. De weken na de schietpartij, de nazorg, de trauma’s. En ook het optimisme. Alphen kan laten zien dat de stad en het groen eromheen één zijn. Ik hoop dat we een nieuw stadshart van de grond krijgen. Ik mag langer blijven,

tot 2014. Geweldig. Rondlopen, met mensen kletsen zodat ik wat kan inbrengen in het college, zonder populist te worden. Niet altijd op het gemeentehuis zitten. Mensen vasthouden, voeling hebben. Want waarom wilde je ook weer burgemeester worden?’

Drie minuten

‘Ik heb het boek *Drie minuten* .... geschreven om mensen te vertellen wat er na 9 april gebeurde op het stadhuis. Hoe werden de besluiten genomen? Waarom zei Eenhoorn tijdens die persconferenties wat-ie zei? Ik wilde ook iets zeggen over crisiscommunicatie, volgens mij het miskende broertje van crisismanagement. Mensen vroegen of ik een verhaaltje wilde vertellen, in de burgemeesterskring bijvoorbeeld. Ik ben niet iemand van lezingen, maar ik vond het wél de moeite waard

om mijn ervaringen en emoties op te schrijven. Ik moest ook iets met mijn gevoelens. We hebben allemaal een drama beleefd, waarin ik als burgemeester een rol moest spelen, mócht spelen. Daar ben ik dankbaar voor. Ik heb ook nergens spijt van. Nou ja, ik ben op één moment te lankmoedig geweest ten opzichte van formele adviezen. Ik had misschien moeten zeggen: “Wat jullie ook roepen, ik ga nú de namen bekendmaken van de slachtoffers, want zo kan het niet langer”.’

06-22403363

‘Mijn mobiele nummer. Dat ding is van iedereen. Kun je gewoon al jaren op mijn site vinden. Als je vindt dat een burgemeester oog en oor dient te hebben voor de samenleving, dan moet je je niet verschuilen achter voorlichters en muren van het stadhuis.

De 10 Beste Bestuurders van 2011

1
BAS EENHOORN, burgemeester Alphen aan den Rijn

Betrokken fatsoen

Bas Eenhoorn is door ‘Alphen’ tot grote hoogte gestegen, maar was daarvoor al een degelijke burgemeester. Niet meeslepend, maar wel een effectieve kracht op de achtergrond. ‘Anderen laten scoren’, behoort volgens Eenhoorn niet voor niets het streven van iedere burgemeester te zijn. Hij is het plezierige en informele type VVD'er, zoals je ze wel meer tegenkomt in zijn woonplaats Wassenaar. Geen rechtse

houwdegen, eerder een sociaal liberaal, met een onvoorstelbare staat van dienst. Van 1976 tot 1983 burgemeester van Schiermonnikoog en van 1983 tot 1996 van Voorburg, om vervolgens bijna 10 jaar bij organisatie- en adviesbureaus te werken. Van 1999 tot 2003 ook voorzitter van de VVD. In 2007 keerde Eenhoorn terug als bestuurder, eerst als waarnemend burgemeester van Lansingerland en 2 jaar later als vliegende kiep in de fusiegemeente Kaag en Braassem. In december 2010 verhuisde hij naar Alphen aan den Rijn, nadat alle wethouders hun vertrouwen in burgemeester De Gelder hadden opgezegd.

De ervaren Eenhoorn (65) was geknipt om als waarnemend burgemeester eenheid in het college te brengen en Alphen op het spoor te zetten naar de fusie met de omliggende gemeenten Boskoop en Rijnwoude. Totdat op 9 april 2011 ene Tristan van der Vlis in winkelcentrum De Ridderhof 6 mensen doodschoot, er 17 verwondde en zelfmoord pleegde. Op eens bleek die kalme en onaangedane Eenhoorn de betrokken en imposante burgervader die een gemeenschap in nood zoekt. Bas Eenhoorn werd alom geprezen om zijn troostende en doortastende rol na de moordpartij, en het is dan ook

niet verwonderlijk dat hij door de lezers van *Binnenlands Bestuur* het meest is genomineerd voor Beste Bestuurder van 2011. Wij vinden met de lezers dat Eenhoorn heeft getoond wat een bestuurder moet doen in een crisissituatie: warme betrokkenheid tonen maar tegelijk kalm blijven, het vuur niet aanwakken maar betrouwbaar zijn, niet angstig doen maar kracht uitstralen. Daarmee verover je het vertrouwen van de stad. Mooi gebaar ook dat hij tot 2014 met hart en ziel burgemeester van Alphen aan den Rijn wil blijven. Er komt vast een Bas Eenhoornplein in de nieuwe fusiegemeente.

2
DICK DE CLOE, burgemeester Maasdriel

Taaie volhouder

Geen grotere politieke slangenkuil dan het Gelderse Maasdriel. Je kunt

Natuurlijk ben ik 's nachts wel eens gebeld, maar dat hoort erbij.'

Mark Rutte

'Ik ken hem al jaren, binnen en buiten de VVD. Eén van zijn prachtigste eigenschappen is dat hij zichzelf blijft. Hij gaat al jaren in het voorjaar skiën. Unilever of premier, het maakt niet uit, hij blijft dat doen met zijn vriendencluppie. Hij heeft ook de gave van het woord. Een makkelijke prater en goed debater. Dat was-ie al bij de JOVD. Niet zeuren, niet moeilijk doen. Niks pedants.'

65 jaar

'Ik was zo blij dat die 65 niets heeft betekend, terwijl ik er enorm tegenop heb gezien. Ik vond het helemaal niets. Maar nu mag ik langer blijven in Alphen aan den

Rijn. Ik voel mij hier zo welkom en thuis. Dat ik 65 ben, doet er totaal niet toe. Ik ben ook tamelijk informeel, zeg tegen Jan en alleman je en jij en draag mijn ambtsketen volgens de mensen van het protocol

wat de impact is van wat ik zeg, maar ik ben het stadion voorbij dat ik mij daar zorgen over maak. Zo is Bas. Vind je trouwens ook dat ik een radiostem heb? Ik heb wat spotjes ingesproken voor het genoot-

'CDK JAN FRANSSEN BELDE ME: JE MOET NAAR ALPHEN KOMEN, IK HEB JE NODIG, ZEI HIJ'

veel te weinig. Ik vind het wel mooi zo. Ik heb geleerd dat ik mij niet moet willen waarmaken door mijn status. Maar eerlijk is eerlijk, ik vergis mij soms in de manier waarop mensen naar het burgemeesterschap kijken. Ik heb ook te weinig door

schap voor fysiotherapie. Zo leuk om te doen. Dat lijkt mij wel wat, op zondagochtend *Wakker met Bas* te presenteren. Wat plezierige muziek en een gesprekje over de politiek. Fatsoenlijk, niet te zwaarwichtig, informeel.'

het er maken en de Bommelerwaard pacificeren, maar groter is de kans dat je wordt gesloopt door een politieke cultuur waarin 'paranoia, roddel en dreiging' de boventoon voeren en de omgangsvormen 'grof, ruw en onfatsoenlijk' zijn. Lees het onvoorstelbare rapport over de bestuurscultuur in Maasdriel van afgelopen december er maar op na. Alleen een gelouterde en onversaagde bestuurder blijft daar overeind. Iemand als Dick de Cloe (64), die eind april werd geïnstalleerd als waarnemend burgemeester en voor wie de Maasdrielse stammen ontzag hebben. De burgemeester is niet langer de schietschijf van de lokale VVD. PvdA'er De Cloe is het oliemannetje van bestuurlijk Nederland en het type ouderwetse burgemeester. Niet hautain en onbenaderbaar, maar ook niet iemand om mee te spotten. Een soort Opstelten, en tegen hem zeg je ook niet snel Ivo. De Cloe combineert zijn analytische en sociale vaardigheden met een sturende en dienende instelling. Een volhouder die kan luisteren en mensen geruststelt, om vervolgens zijn eigen gang te gaan. Een ingewijde prijst zijn vermogen om mee te gaan met zijn tijd zonder modieus te worden. Collega-burgemeesters verwijten hem wel dat hij nooit voor het 'hogere' in burgemeesterland is gegaan. Maar daarvoor houdt hij te veel van zijn leven in Brabant en huis in Frankrijk. Maasdriel heeft het maar getroffen.

3 TWAN BEURSKENS, wethouder Venlo

Vurig bouwmeester

Venlo moet de onbetwiste centrumgemeente van Noord-Limburg worden. De ambities zijn enorm. De stad zit qua bouwvolume in de top van Nederland. Dat is vooral de verdienste van VVD-wethouder Twan Beurskens (48). 'Enne gewoene Venlose jong', zoals ze in Venlo zeggen. Een toegankelijke bouwmeester die mensen enthousiast maakt voor projecten, partijen bindt en de projectvoortgang stevig in de gaten houdt. Hij is vakmatig goed, proactief en doelgericht, daadkrachtig en verstaat de kunst van netwerkmanagement. In relatief korte tijd heeft hij de gevaarlijke rotonde voor het station ondertunneld, is hij verantwoordelijk voor de renovatie van de centrumwijk Q4 en voor de bouw van het nieuwe stadskantoor, heeft hij de Floriade 2012 en de ontwikkeling van het kazernekwartier in portefeuille en speelde hij een cruciale rol bij de aanleg van de A74 rond

Venlo naar Duitsland. Het project om van het kazerneterrein aan de Maas een multifunctioneel voetbalstadion te maken, loopt door de economische malaise tegen problemen op, maar Beurskens heeft nog steeds brede politieke steun. Steun die hij heeft opgebouwd met VVD-maatje in het college en politicus pur sang Marc Verheijen, thans gedeputeerde in Maastricht. Voormalig politieagent Beurskens is geen aartspoliticus maar een doener. Daar is hij trots op, maar de tijdelijke collegebreuk met de PvdA over het kazernekwartier dit voorjaar geeft aan dat de doener nú moet oogsten, straks is het te laat.

4 ARNO BROK, burgemeester Dordrecht

Patronen doorbreken

Arno Brok (43) liet vorig jaar zien dat hij de voorganger kan zijn waar een stad na een tragedie behoefte aan heeft. In Sneek, waar hij 7 jaar burgemeester was, wisten ze al dat Brok open en geïnteresseerd is, nu

wist Dordrecht dat ook. Hij is een moderne burgervader en écht betrokken bij de gemeenschap. 2011 begon lekker voor VVD'er Brok: twee wethouders stapten op; de gemeentesecretaris was een maand eerder al vertrokken. Maar Brok hield stand. Als voorzitter van het Drechtstedenbestuur en voorzitter van de Drechtraad is hij een soort Drechtstedenburgemeester geworden. Dat is knap, met Ronald Bandell als stevige voorganger. Zijn flamboyantie gaat volgens ingewijden goed samen met effectiviteit. Wel even wennen in het stadhuis, maar Brok doorbreekt standaard sociale patronen. Hij geeft jong talent in het gemeentehuis kansen om te groeien, maar ook oudere ambtenaren merken dat hun expertise wordt gewaardeerd. Zijn interesse in mensen is oprecht. Dordtse ingewijden loven Arno Brok om zijn vermogen om op een natuurlijke wijze tussen de mensen te staan, maar ook om zijn hardere aanpak van de coffeeshops. Brok straalt uit dat de 'toeristen' niet over de Moerdijkbrug hoeven te komen als ze in Limburg en Brabant geen spul meer kunnen kopen. Hij lobbyde succesvol voor de nationale aankomst van Sinterklaas. Lof was Broks deel en Dordrecht stond weer positief in het nieuws.

5 **STAF DEPLA**, wethouder
Eindhoven

Geen bangerik

Eindhoven mag zich gelukkig prijzen dat de PvdA in Utrecht vasthield aan haar wethouders, want anders was een uitstekende wethouder aan de lichtstad voorbij gegaan. Nu keerde het PvdA-Kamerlid Depla (51) terug op het oude nest, waar hij vorig jaar wethouder voor financiën, dienstverlening en organisatie werd. Een zware post voor een getalenteerd bestuurder, die zich na 10 jaar in de Tweede Kamer snel heeft aangepast

aan zijn rol in het plaatselijk bestuur. Depla reageert alert en flexibel in het debat. In zijn contact met de media is hij ontspannen en zelfverzekerd. Ingewijden menen dat Staf Depla langs een logische en rechte hoofdlijn een probleem of kwestie aanpakt. Hij lijkt wat chaotisch door zijn snelle manier van praten, maar is dat allerminst. Hij laat zich niet afleiden en koerst naar zijn 'punt op de horizon'. Staf Depla durft risico's te nemen, de PSV-deal is daarvan het beste bewijs. De constructie is zo knap in elkaar gezet dat de gemeenteraad er zelfs in deze krappe tijden mee heeft ingestemd. De gemeente leent 48,6 miljoen euro en koopt daarmee de grond onder het PSV-stadion, waarna de voetbalclub jaarlijks 2,4 miljoen huur betaalt. Oppositiepartij CDA was gelukkiger met de deal dan Depla's eigen PvdA. Niet verwonderlijk dat het CDA met een knipoog heeft gesuggereerd dat Staf Depla na 2014 vooral moet aanblijven als wethouder.

6 **EBERHARD VAN DER LAAN**, burgemeester Amsterdam

Orkaan in het stadhuis

Zelfs *Parool*-columnist en PvdA-hater Theodoor Holman heeft weleens een goed woord over voor burgemeester Eberhard van der Laan (56). En niet omdat hij net als zijn voorganger Job Cohen probeert de boel bij elkaar te houden, maar juist omdat hij zo nu en dan zegt waar het op staat. Geen wollige teksten, een informatieavond in de Diamantbuurt na gescheld afbreken, zeshonderd draaieurcriminelen de wacht aanzeggen en geen laveloze feesten op het Museumplein tijdens Koninkinnedag meer tolereren. En dat ferm communiceren. Cohen bleef vriendelijk maar ook altijd politiek correct en afstandelijk in zijn communicatie, terwijl Van der Laan de

'incorrecte' taal niet schuwt, maar deze wel koppelt aan een Amsterdamse inborst. Hij gaat authentiek om met de Mokumers. Op het stadhuis gaat het er ook anders aan toe. Eberhard van der Laan vliegt sinds zijn aantreden juli vorig jaar als een wervelwind door het stadhuis en gedraagt zich daarbij als de anti-Cohen. Heilige huisjes sneuvelen en ambtenaren worden gemaand tot meer actie. Hij gaat daarbij volgens ingewijden door roeien en ruiten en komt zo nu en dan zelfs lomp uit de hoek. Terwijl Cohen zichzelf als procesbewaker zag en niets te maken wilde hebben met keuzes buiten zijn agenda, bemoeit Van der Laan zich graag met dingen die niet goed gaan. Verfrissend na de periode-Cohen, waarin de hoofdstad erg tevreden was met zichzelf.

7 **OTWIN VAN DIJK**, wethouder
Doetinchem

Vernieuwer zonder blabla

Een Pietje Bell vinden ze hem in de Achterhoek. Altijd de kat de bel aanbinden. Dat de FNV Doetinchem vorig jaar tot de sociaalste gemeente van Nederland uitriep, is de verdienste van de 36-jarige wethouder voor welzijn en zorg en nog veel meer. Onbetwist aanvoerder van de plaatselijke PvdA ook, die de partij bij de raadsverkiezingen van 2010 uit het slop haalde en naar een zege leidde. Uit het college klinkt het geluid dat Van Dijk geliefd is zonder populair te willen zijn. Op het gebied van werk en inkomen wordt hij geprezen om zijn visie. Hij kan slimme verbindingen leggen. Zo maakt hij werkgevers verantwoordelijk voor maatschappelijk betrokken ondernemen. De samenwerking tussen ondernemers en gemeente is volgens ingewijden in het gemeentehuis optimaal. Deze maand is Doetinchem gestart met een pilot, waarbij met de grote ondernemersvereniging wordt ge-

poogd om mensen uit de Wwb sneller aan werk te helpen. Van Dijk is de man van de pilots (zijn twitternaam is niet voor niets pilotwin), waarvoor hij altijd razendsnel in Den Haag zit voor steun. Hij heeft Doetinchem daarmee op de kaart gezet. Van Dijk is toegankelijk, bedient zich niet van politieke blabla en maakt tijd voor burgers. Op het gemeentehuis geeft hij jonge ambtenaren de ruimte om te groeien. Het lijkt onvermijdelijk dat Van Dijk bij de eerstvolgende Kamerverkiezingen naar Den Haag wordt ontboden.

JAN-JAAP DE HAAN, wethouder
Leiden

Alles aan elkaar breien

Het CDA verloor bij de gemeenteraadsverkiezingen van vorig jaar in Leiden 'slechts' 1 van de 5 zetels en behield daarmee voldoende bestuurskracht om door te gaan in het college. 4 jaar erbij voor lijsttrekker en wethouder Jan-Jaap de Haan, CDA's lokale hoop in steeds bangere dagen en één van de weinige meer grootstedelijke CDA wethouders. De 37-jarige De Haan is positief en enthousiast. Hij weet mensen te inspireren, of het nu gaat om speeches of in gesprekken op kleinere schaal. Hij praat vlot en heeft een brede betrokkenheid bij het openbaar bestuur in de stad. Een carrièrepoliticus, zonder twijfel, maar daarvan kan het CDA er wel een paar gebruiken. Volgens een ingewijde is De Haan ook een typische CDA-consensusman, die met een enorme inzet alles en iedereen aan elkaar breit. Hij heeft de Leidse cultuur relatief sterk kunnen houden en ook de moderne verbinding met de lokale en regionale economie kunnen leggen. Het politieke dier De Haan is misschien wat ijdel maar ook laagdrempelig voor de burger en lijkt redelijk te luisteren. De nieuwe Cultuurnota

2012-2018 heeft hij met een hippe kick-off gelanceerd en bijna binnenboord gehaald. Na jarenlang gesteggel komt er een nieuw poppodium met twee zalen aan de Marktsteeg. De Leidse CDA-voorman Jan-Jaap de Haan is niet flamboyant of groots, maar misschien is dat wel de reden van zijn succes.

ANDREE VAN ES, wethouder
Amsterdam

Voor de troepen uit

Andree van Es was van alles geweest toen ze in 2010 namens GroenLinks wethouder voor werk, inkomen en participatie, diversiteit en integratie, inburgering en bestuurlijk bestel in Amsterdam werd. Kamerlid, directeur van De Balie, voorzitter van GGZ Nederland en directeur-generaal bij Binnenlandse Zaken. Zou ze zich staande houden als bestuurder in de Amsterdamse slangenkuil? Na anderhalf jaar is de conclusie: ja, en meer dan dat. Ze opereert degelijk en overtuigend. Ingewijden merken op dat Van Es (58) een uitstraling heeft die mensen tot bedaren brengt. Ze begrijpt dat haar woorden betekenis hebben voor de ambtelijke dienst en de samenleving. Het is duidelijk dat ze gepokt en gemazeld is. Van Es lijkt als Grande Dame van de partij ook onafhankelijk van GroenLinks te opereren. Haar voorstel om Amsterdammers met een uitkering hard aan te pakken als ze niet hun best doen om werk te vinden, staat haaks op wat GroenLinks jarenlang heeft verkondigd, maar ze doet het in het belang van Amsterdam. Als wethouder verantwoordelijk voor de stadsdelen heeft ze zich verzet tegen de kabinetsbeslissing om deze op te heffen. Had ze dat niet gedaan, dan was de beer los geweest in de Republiek Amsterdam, maar ingewijden menen dat Andree van Es wezenlijk niet geïnteresseerd is in het overleiden van struc-

turen, maar gewoon net als de burgemeester wil wat snel tot resultaten leidt.

JAN HAMMING, wethouder
Tilburg

Tacticus van het volk

Een bewonderaar zegt over de Tilburgse wethouder Jan Hamming: 'Jan is energie, is tactisch, is heerlijk chaotisch, is betrokken, is een fietser door de wijk, is Twitter#wethouderjan, is inlevend zonder zielig te vinden.' Dat kan een fan wel zeggen, maar is dat ook zo? Ja, is onze conclusie, hoewel zijn wanordelijkheid ook schijn kan zijn. Hamming heeft namelijk altijd een paar kernpunten waar hij naartoe wil en creëert desnoods chaos om daar te komen. Want PvdA'er Hamming (45) is ondanks zijn volkse voorkomen en jovialiteit ook en vooral een geraffineerd politicus. Hij verdedigde ook dit jaar zijn portefeuille van Armoedebeleid te vuur en te zwaard en daagt daarvoor gewoon de Staat voor de rechter, maar heeft geleerd om dingen los te laten als zijn grootste plannen onrealistisch blijken. Hamming heeft de gave om de portefeuille te kiezen die een paar jaar later relevanter blijkt dan deze aanvankelijk leek. Die meerwaarde creëert Hamming deels zelf, maar hij voelt ook goed de volkse behoefte aan. Wat wil je ook als je bij allerlei amateursporten langs de kant mee juicht, minima bezoekt en schouderklopjes uitdeelt. Dat kan toneelspel zijn, geleerd tijdens een leiderschapscursus, maar bij Hamming is het authentiek. Hij zit écht liever bij McDonald's dan in een sterrestaurant. Gelukkig zijn die laatste er niet in Tilburg, want voor het galasegment is deze wethouder totaal ongeschikt. <